

C3181 Biochemie

23a_Redoxní pochody, dýchací řetězec

Obsah

- Redoxní reakce v biochemii, rozdělení, smysl a význam.
- Respirační řetězec, jeho komponenty (cytochromy, ubichinon), struktura komplexů I - IV.

Význam oxidoredukčních pochodů v biochemii

- Přeměna substrátů
  - Oxygenace, hydroxylace,
  - Syntézy, transformace, anabolismus
  - Různorodá skupina, kvantitativně minoritní
- Energetický význam
  - Uvolňování resp. ukládání metabolicky využitelné energie
  - Kvantitativně převládá, uniformní (ne však jednoduchá)

Charakteristika enzymů

- Enzymy skupiny oxidoreduktas – EC 1...
- Názvosloví systematické
  - donor:akceptor oxidoreduktasa
- Triviální
  - dehydrogenasy – odebírají elektrony ze substrátu
  - oxidasy – předávají elektrony na kyslík (finální akceptor) – tvoří H_2O
  - aerobní dehydrogenasy – přenos elektronů ze substrátu na kyslík – tvoří H_2O_2
  - reduktasy (jiný akceptor)
  - peroxidasy, katalasy
  - oxygenasy (mono- a di-)

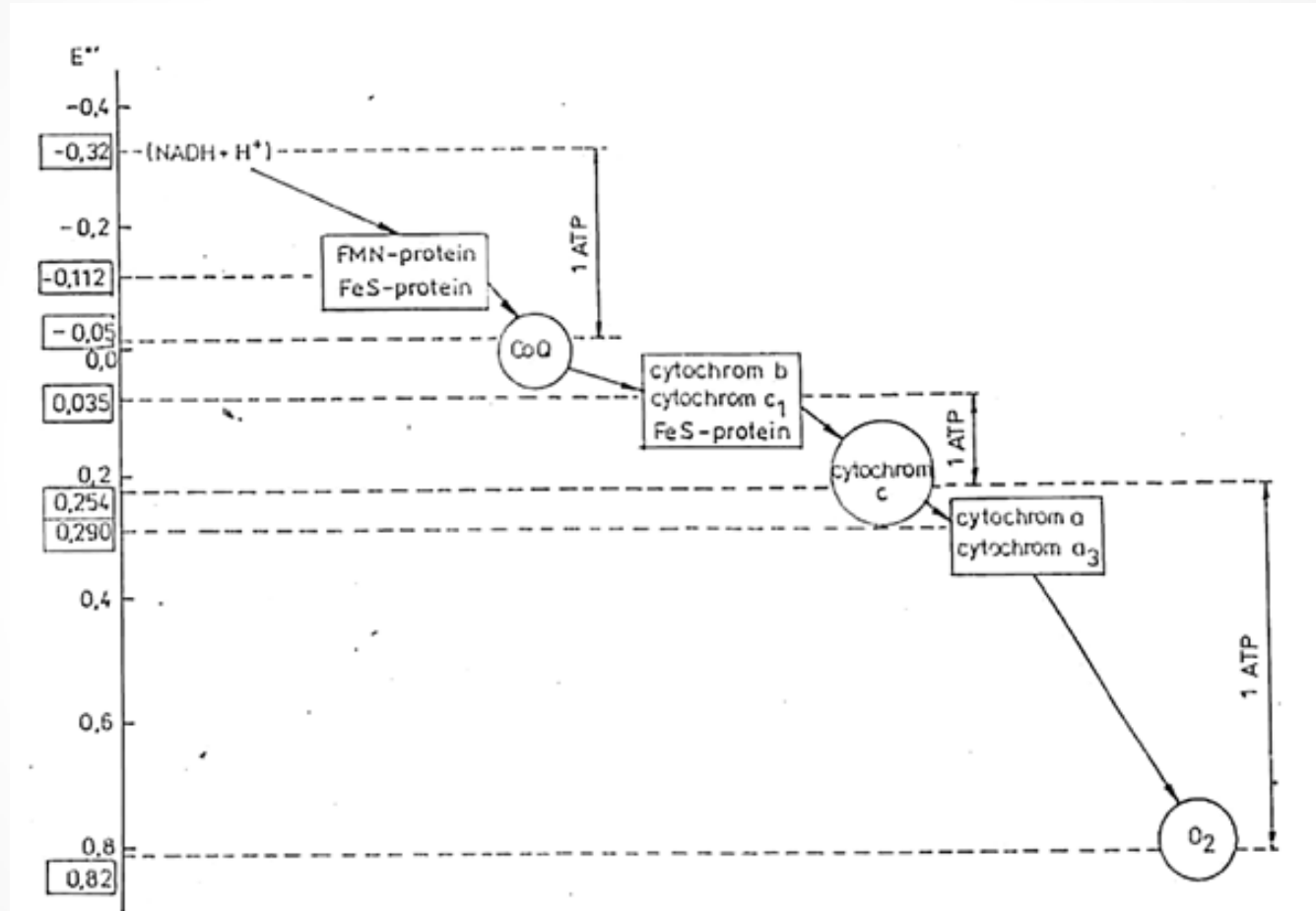
Obecné pojmy a vztahy

- Oxidace a redukce
  - přenos elektronů – donor : akceptor
- Směr přenosu
  - závislost E (formálně E^0)
  - parametry látky a kvantitativních poměrů
- $\Delta G^0 = - nF \cdot \Delta E^0$ $\Delta G = - nF \cdot \Delta E$
- $E' = E^{0'} + RT/nF \cdot \ln (a_{\text{ox}}/a_{\text{red}})$
- E' resp. $E^{0'}$ pro nestandardní podmínky

Pochody zajišťující transformaci a využívání energie

- *Složité systémy* enzymů jako přenašečů elektronů
  - Umožňují konversi energie na metabolicky využitelnou formu (typicky ATP, ale i jiné)
  - *Jednoduchý pochod* – jednostupňová oxidace – energie jako teplo – smysl přeměna substrátů
- *Dýchací (respirační) řetězec* – zdroj energie
  - Systém navazujících přenašečů elektronů
  - Substrát (primární donor) – finální akceptor (obvykle O_2 – alternativy)
  - Synonymum řetězec přenosu elektronů
  - **Uspořádání přenašečů** – sekvence dle E^0
- Komplex uskladňující energii uvolněnou oxidací
- Spřažení obou pochodů

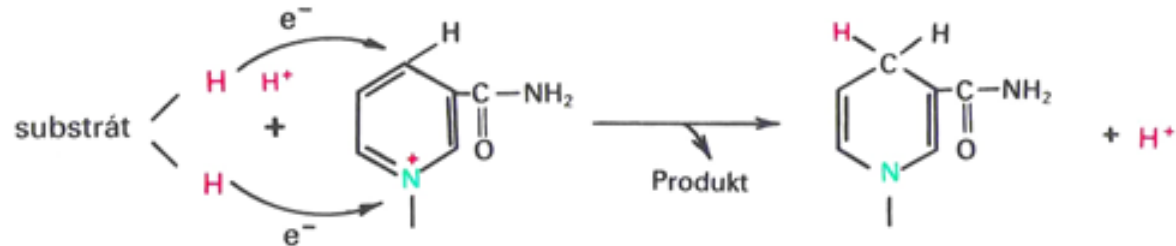
Schema dýchacího řetězce

- Uspořádání přenašečů – sekvence dle $E^{0'}$

Cit 1

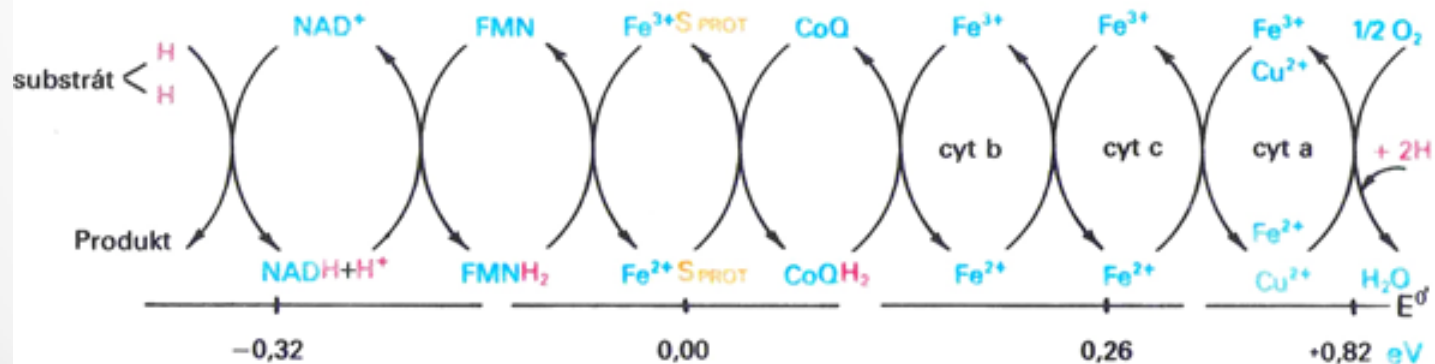
Sekvence přenašečů e⁻

Redukce NAD^+ - není součástí RC

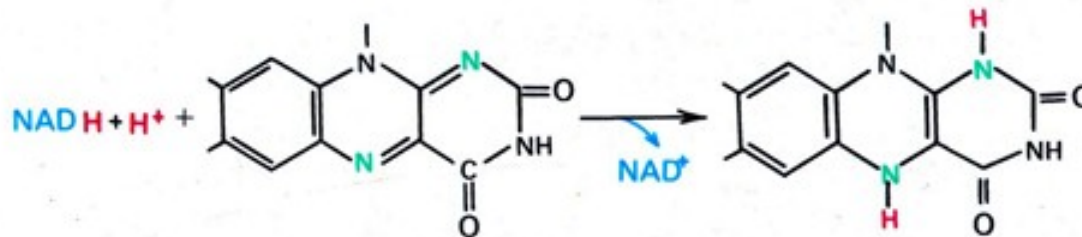
$NADH$ – substrát – donor e^-

Nejvýznamnější, ale i jiné (sukcinát)

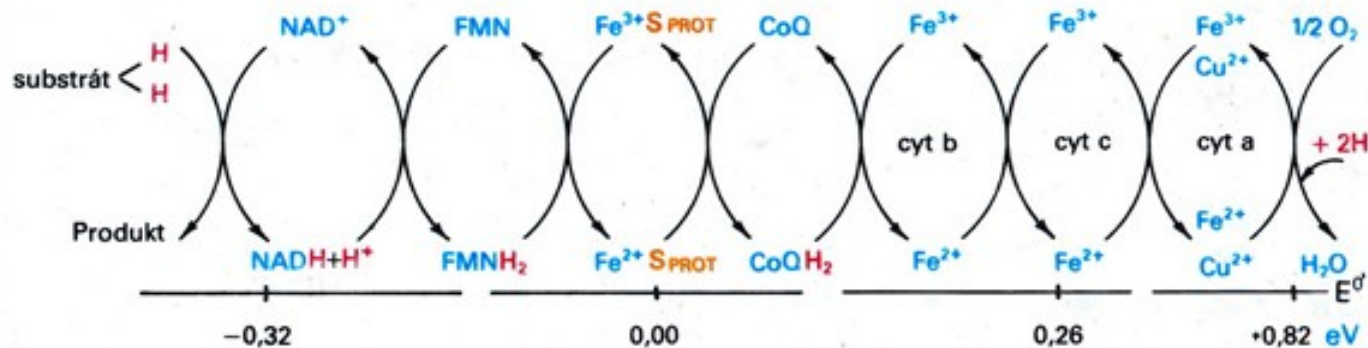

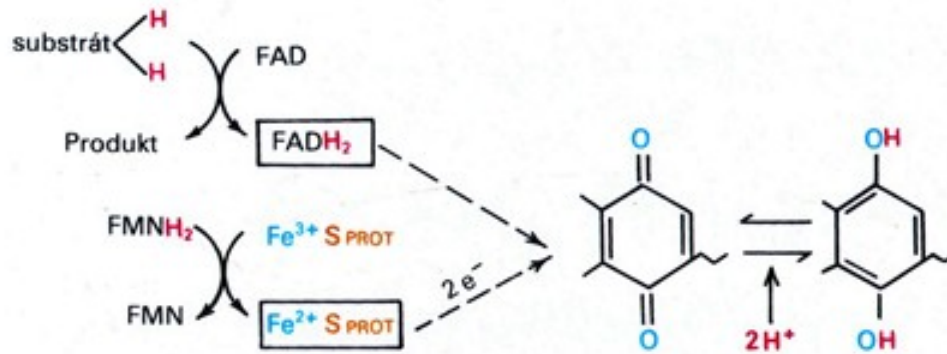
Sekvence přenašečů e⁻

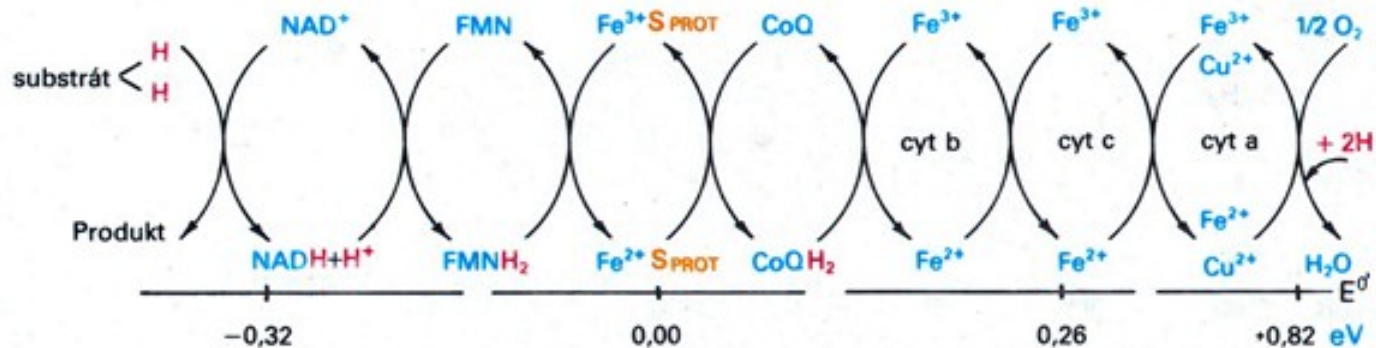
Redukce FMN v CI
 Podobně FAD v CII
 Méně energie – E vyšší

Sekvence přenašečů e⁻

Redukce CoQ - sběrnice

Sekvence přenašečů e⁻

Cytochromová
část

Přenos e⁻ bez H

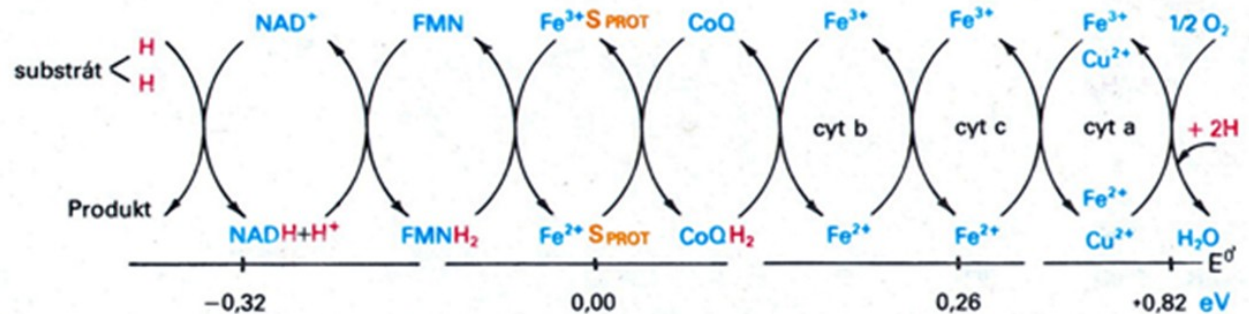
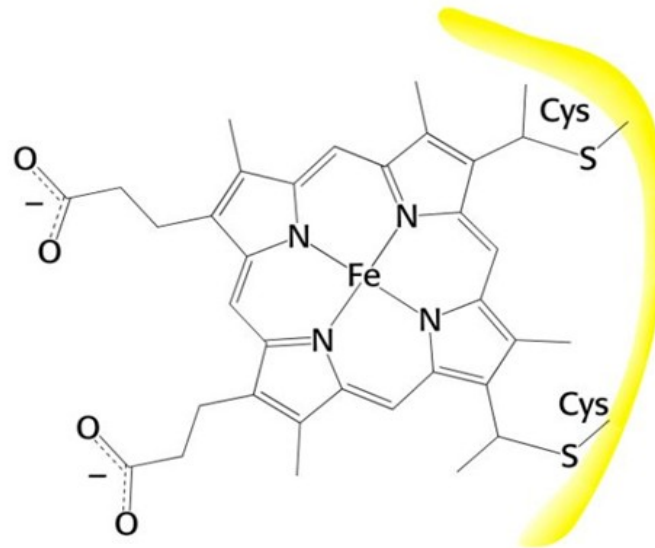
Vazba hemu
na apocyt c

Různé hemy

Fe²⁺ - Fe³⁺

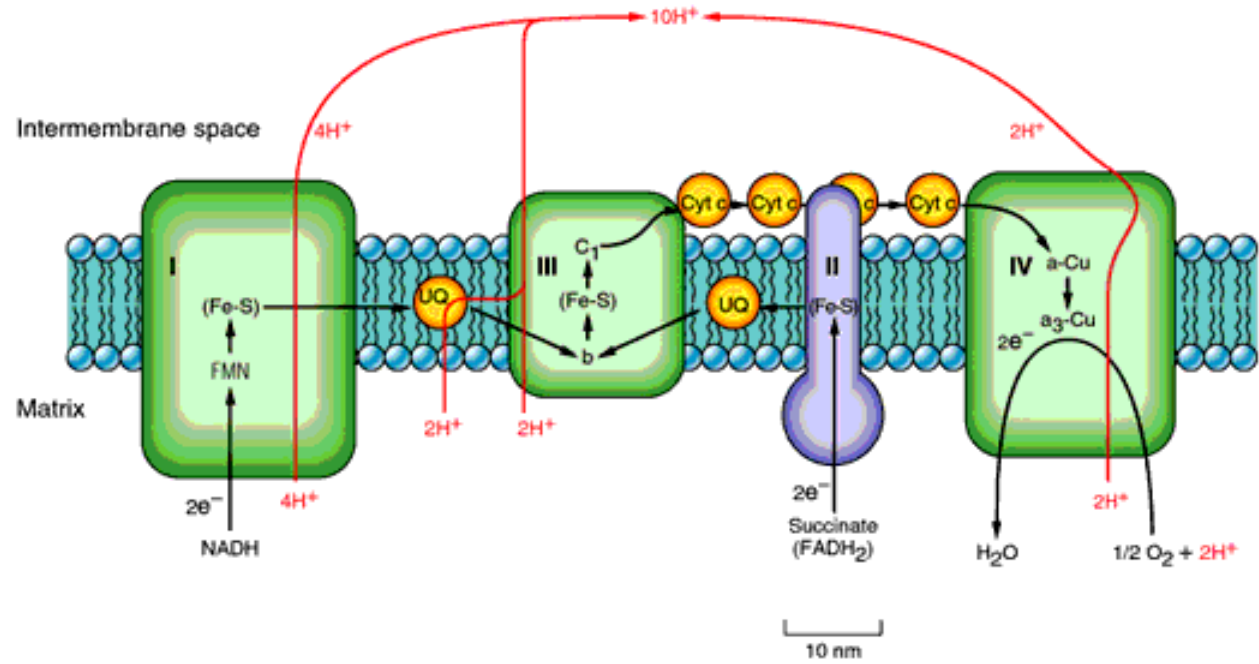
Terminální

cyt c oxidasa

Organisace RC v membráně

Komplexy
v IMM
Cytoplasmatická
membrána
(prokaryonti)

	Complex I NADH Dehydrogenase	Complex III Cytochrome bc_1	Complex II Succinate dehydrogenase	Complex IV Cytochrome c Oxidase
SUBUNITS Mammalian				
mtDNA	7	1	0	3
nDNA	35	10	4	10
TOTAL	42	11	4	13

Copyright 1999 John Wiley and Sons, Inc. All rights reserved.